

פרק א': פרשנות

1. מטרתו של חוק זה להסדיר ערכית בדיקות גנטיות ומתן ייעוץ גנטי ולהגן על זכות הנבדק לפרטיות לגבי המידע הגנטי המזוהה, והכל בעלי לפגוע באיכות הטיפול הרפואי, במחקר הרפואי והגנטי, בקריות הרפואה ובגהנה על שalom הציבור.

מטרת החוק

2. בחוק זה –
"אחראי על מחקר" – מי שאחראי על מחקר שנעשה בו שימוש בדגימות DNA או בתוצאות של בדיקות גנטיות;

"אחראי על קטין, חסוי או פסול דין" – הורה, לרבות הורה חורג,مامץ ואפוטרופוס;
"בדיקות גנטית" – בדיקת דגימת DNA של אדם לשם אפיון והשוואה של רעפים של DNA;

"בדיקות גנטית להורות" – בדיקה גנטית לשם קביעת קשיי משפחה של אדם;
"בדיקה גנטית למחקר" – בדיקה גנטית הנעשית למטרות מחקר;
"תקנות ניסויים רפואיים" – תקנות בריאות העם (ניסויים רפואיים בבני אדם), התשמ"א-1980;¹

"גנטיקאי קליני" – בעל כישרות מקצועית מתאימה כאמור בסעיף 9(2) שהכיר בו המנהל;
"דגימת DNA" – דגימה ביולוגית של אדם הנלקחת במטרה להפיק منها DNA של אדם, במסגרת בדיקה גנטית;

"דגימת DNA מזוהה" – דגימת DNA אשר מופיע עליה פרט מזוהה של הנבדק, או שהפרטים הופרדו מהדגימה אך ניתן להזור אליהם בכל דרך שהיא;
"המנהל" – המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהמנהל הסמיכו לעניין חוק זה, כולל או חלקו;

"הסכמה מדעת", "זעדה אתיקה", "טיפול רפואי", "מטפל", "مريض רפואי", "רשותה רפואי"
– כמשמעותם בחוק זכויות החולה;

"זעדה מייעצת" – זעדה הלסינקי עליונה שמונתה לפי תקנות ניסויים רפואיים, המרען הראשי של משרד המדע ונציג שר המדע;

"זעדה המדע" – הזעדה לענייני מחקר ופיתוח רפואי וטכנולוגי של הכנסת;
"חוק הגנת הפרטיות" – חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981;²
"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;³

"חוק זכויות החולה" – חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996;⁴

"יועץ גנטי" – בעל כישרות מקצועית מתאימה כאמור בסעיף 9(3) שהכיר בו המנהל;

"מוסד מוכר" – כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;⁵

* נתබל בכנסת ביום ט'ז בכסלו התשס"א (13 בדצמבר 2000); הצעת החוק ורבי הסביר פורסמו בהצעות חוק 2786, מיום י"א בטבת התשנ"ט (30 בדצמבר 1998) עמ' 290.

¹ ק"ת התשמ"א, עמ' 292.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

³ ס"ח התשל"י, עמ' 226.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

"מידיע גנטי מזהה" – כל מידע גנטי הנוגע לנבדק מסוים שמופיע עליו פרט מזהה;

"מידיע גנטי" – מידע הנובע מביקורת גנטית;

"מכון גנטי" – מחלקה גנטית בכית חולמים רשום לפי פקודת בריאות העם, ושיש בה מעבירה העורכת בדיקות גנטיות;

"מעבירה לבדיקות גנטיות" – מעבירה רפואית לעירית בבדיקות גנטיות שקיבלה רישיון לפי סעיף 4;

"מעבירה רפואית" – מעבירה רפואית הרשותה לפי פקודת בריאות העם;

"נבדק" – אדם שמננו נלקח או מיועדת להיליך דגימת DNA לצורך עירית בדיקה גנטית;

"פטולידון", "חסוי" ו"קטין" – כמשמעותם בחוק הנסיבות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962⁶;

"פקודת בריאות העם" – פקודת בריאות העם, 1940⁷;

"פקודת הרופאים" – פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976⁸;

"פרט מזהה" – אחד מלאה: שם פרטי ושם משפחה, מספר זהות, מספר מזהה אחר שנייה על ידי רשות שטוניות;

"קרוב" – מי שיש לו קרבת דם לנבדק;

"רופא גנטיאי" – בעל בשירות מקצועית מתאימה כאמור בסעיף 9(1);

"רופא מומחה" – בעל בשירות מקצועית מתאימה כאמור בסעיף 9(4);

"רישיון" – רישיון שנייה לUMBRA בבדיקות גנטיות לפי סעיף 4;

"توزצאות בדיקה גנטית מזהה" – תוצאות של בדיקה גנטית אשר מופיע עלייה פרט מזהה של הנבדק, או שהפרטים הופרדו מהתוצאות אך ניתן לחזור אליהם בכל דרך שהיא;

"השר" – שר הבריאות.

פרק ב': בדיקה גנטית – רישיון ומבחן ייעוץ גנטי

סימן א': כלל

3. (א) לא תיליך דגימת DNA מזהה מאדם, לא תיערך בדיקה גנטית ולא יינתן ייעוץ גנטי על פי תוצאות הבדיקה אלא בהתאם להוראות חוק זה.
- (ב) בדיקה גנטית תיערך במכוון גנטי או בUMBRA בבדיקות גנטיות; הוראת סעיף קטן זה לא תחול על בדיקה גנטית למחקר.
- (ג) לא תיערך בדיקה גנטית למחקר אלא אם כן המחבר או שור לפיה כל דין.
- (ד) לא תיערך בדיקה גנטית להורות אלא לפי צו של בית המשפט לענייני משפחה.

סימן ב': רישיון

4. (א) המנהל רשאי לחת רישיון לעירית בבדיקות גנטיות לUMBRA רפואית, בתנאים שיקבע, ובמתקנים כל אלה:

⁶ ס"ח התשכ"ב, עמי 120.

⁷ ערך חוסי, 1, עמי (ז) 191, (א) 239.

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, 30, עמי 594.

(1) המבקש הוא תושב ישראל או תאגיד הרשות בישראל;

(2) המבקש הוא בעל מקום ומכשור מתאימים ואמצעים אחרים לעריכת בדיקות גנטיות, כפי שקבע השר;

(3) המבקש או מנהל המעבדה, לא הורשע בעבירה אשר מפתח מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין זה ראוי שיינן לו רישיון;

(4) מנהל המעבדה הוא רופא גנטיקאי או גנטיקאי קליני או בעל מקצוע רפואי אחר ובכך שבל אחד מהם קובל הדיר מנהל לנהל מעבדה רפואית לפי סעיף 36 לפקודת בריאות העם.

(ב) מעבדה במכון גנטי העורכת בדיקות גנטיות ואשר מתקיימות לגיביה הוראות

סעיף קטן (א)(2) עד (4), בשינויים המחויבים, אינה טעונה רישיון לפי סעיף זה.

5. תוקפו של רישיון מעבדה לדיקות גנטיות הוא לשLOS שנים, וניתן לשוב תוקפו של רישיון ולחדשו.

6. (א) המנהל רשאי לסרב לתת רישיון או לבטלו, וכן להגבילו או להתלוותו בתנאים שיראה לנכון, לאחר שננתן למבקש או לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו, אם נתקיים לנביו אחד ממהלך:

(1) לא התקיימה או חדרה להתקיים הוראה מההוראות לפי סעיף 4;

(2) הופר תנאי מהותי מתנאי הרישיון שקבע המנהל;

(3) הרישיון ניתן לו על יסוד מידיע כוב;

(4) בית משפט קבע כי בעל הרישיון או מי מטעמו הפר הוראה לפי חוק זה, חוק זכויות החולה, פקודת בריאות העם, חוק הגנת הפרטיות או פקודת הרופאים;

(5) מבקש הרישיון, בעל הרישיון, מנהל המעבדה לדיקות גנטיות או מי מעובדי המעבדה, הורשע בעבירה אשר מפתח מהותה, חומרתה או נסיבותיה מן הרואוי לסרב להעניק רישיון, לבטלו, להגבילו או להתלוותו.

(ב) המנהל רשאי לטפל בבקשתו או להתלוות רישיון או להtentנות רישיון בתנאים שיראה לנכון, לאחר שננתן הזדמנות למי מהמנויים בפסקה (1) לטעון את טענותיו, בהתקיים אחד ממהלך:

(1) הוגש נגד בעל הרישיון, מבקש הרישיון או מנהל המעבדה לדיקות גנטיות בתבב אישום בעבירה לפי חוק זה או לפי אחד החוקים המנוים בסעיף קטן (א)(4);

(2) הוגשה קובלנה נגד אחד המנוים בפסקה (1) לפי סעיף 4 לפקודת הרופאים;

(3) הוגבל או הותלה רישיונו של אחד המנוים בפסקה (1), לפי העניין, לפי סעיף 44א לפקודת הרופאים.

(ג) על החלטת המנהל לפי סעיף זה ניתן לעורר לפני בית המשפט המחווי, בתוך שלושים ימים מהיום שהובאה ההחלטה לידיית העורר.

(ד) הורה המנהל על ביטול רישיון או התלייתו יקבע גם מה יעשה בדגימות DNA ורשיין הוא להורות, בין השאר, על העברתן למשרד הבריאות או לבעל רישיון אחר.

סירוב להמת
רישון, ביטולו,
הגבלתו או
התלייתו

(ה) הוראות סעיף 25א לפקודת בריאות העם יחולו על מעבדה לבדיקות גנטיות ועל מכון גנטי והם ייחשבו לעניין זה כמוסר רפואי הטעון רישום לפי הוראות הפקודה.

7. איסור העברת רישיון
- (א) רישיון שניתן לפי חוק זה אינו ניתן להעbara.
- (ב) העברת השליטה בתאגיד שהוא בעל רישיון טעונה אישור מראש ובכתב של המנהל, וראשי המנהל לקבוע כי העברה כאמור טעונה רישיון חדש.
8. אגרה
- השר, באישור ועדת הכספיים של הכנסת, רשאי לקבע אגרה בעד –
- (1) הגשת בקשה לרישיון ובعد חידוש הרישיון;
 - (2) עriticת בדיקת בטיחות;
 - (3) עriticת בדיקת איכות.

סימן ג': ייעוץ גנטי

- כשירות מקצועית מתאימה
- לענין חוק זה בעל כשירות מקצועית מתאימה הוא אחד מכללה:
- (1) לענין רופא גנטיקאי – רופא בעל תואר מומחה בגנטיקה רפואית לפקודת הרופאים;
 - (2) לענין גנטיקאי קליני – בעל תואר שלישי במדעי החיים ממוסד מוכר או תואר מקובל ממוסד מוחוץ לישראל שאישר המנהל, בתחום רומה, וכן ניסיון של שנתיים בעבודה מעשית לאחר קבלת התואר במכוון גנטי או במעבדה לבדיקות גנטיות, שהכיר בהם המנהל ואשר קיבל הכרה מהמנהל בגנטיקאי קליני;
 - (3) לענין יועץ גנטי – בעל תואר שני בגנטיקה של האדם ממוסד מוכר, או ממוסד מוחוץ לישראל שאישר המנהל, שקיבול הכרה מעשית במתן ייעוץ גנטי במעבדה לבדיקות גנטיות או במכוון גנטי, שהכיר בהם המנהל ואשר קיבל הכרה מהמנהל ביוועץ גנטי;
 - (4) לענין רופא מומחה – רופא בעל תואר מומחה לפי פקודת הרופאים.

10. לא ניתן ייעוץ גנטי והסביר בדבר המשמעות הרפואית-גנטית של תוצאות בדיקה גנטית שנערכה לנבדק אלא על ידי המנוויים בפסקאות (1) עד (4) וכמפורט בהן:
- (1) רופא גנטיקאי – הסבר וייעוץ גנטי כולל;
 - (2) גנטיקאי קליני – הסבר וייעוץ גנטי בכפוף לתנאי הכרתו על ידי המנהל;
 - (3) יועץ גנטי – הסבר וייעוץ גנטי בכפוף לתנאי הכרתו על ידי המנהל;
 - (4) רופא מומחה – הסבר וייעוץ רפואי-גנטי בתחום מומחיותו.

פרק ג':>Lקיחת דגימת DNA

סימן א': Lקיחת דגימת DNA עriticת בדיקה גנטית ושמירתה

11. הסכמה מדעת
- (א) לא תילקח דגימת DNA ולא תיערכ בדיקה גנטית ללא קבלת הסכמה מדעת של הנבדק, והוראות פרק ד' לחוק זכויות החולה, יחולו בשינויים המחויבים.
- (ב) הסכמה מדעת ללקיחת דגימת DNA לשם עriticת בדיקת מחקר תינתן בכתב.

12. (א) לעניין קבלת הסכמה מדעת לשם לקיחת דגימת DNA מוזהה וביקתה יינתן לנבדק, נוסף על המפורט בסעיף 3(ב) לחוק זכויות החולה ועל פי כל דין, הסבר בדבר המשמעות של עיריכת בדיקה גנטית, לביו ולבבי קרוביו.
- (ב) לכל נבדק יינתן הסבר בכתב בדרכו וזכותו לעניין לקיחת דגימת DNA ועיריכת בדיקה גנטית לפי חוק זה ולפי כל דין, בנוסח שאישר המנהל.

13. על מחקר שנעשה בו שימוש רק בדגימות DNA בלתי מוזהות או על מחקר שנעשה בו שימוש בדגימות DNA קיימות שהפרטים המוזהרים הופרדו מהן באופן שלא ניתן, בכל דרך שהיא לחזור אליהם, והמחקר רשאי לפי כל דין, לא יהולו הוראות סעיפים 11 ו-12.

סימן ב': מסירת תוצאות בדיקה גנטית

14. (א) תוצאות בדיקה גנטית יימשוו, בהתאם להוראת הנבדק, לנבדק או למי שהוא.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי מטפל להחליט שלא למסור לנבדק תוצאות בדיקה גנטית שנערכה לו, מלאות או חלקיות, אם יודיעו עלולה לגרום נזק בריאותו הגופנית או הנפשית של הנבדק או לסכן את חייו; החלטת המטפל כאמור, יודיע מיד על החלטתו לעדרת את התקנות שלא נמסרו לנבדק ואת נימוקיוiae misriton, ולענין זה יהולו הוראות סעיף 18 לחוק זכויות החולה.
- (ג) ייעוץ גנטי וסביר בדבר המשמעות הרפואית-גנטית של תוצאות בדיקה גנטית שנערכה לנבדק יינתן לנבדק או למי שהוא, בהתאם להוראות סעיף 10.

סימן ג': שבירת דגימת DNA

15. (א) דגימת DNA מוזהה ותוצאות בדיקה גנטית שנערכה לביביה, ישמרו בהתאם לכללים שקבע המנהל.
- (ב) בככלים כאמור בסעיף קטן (א) יקבע המנהל, בין השאר, הוראות בדבר מרשם הזמן המוערי שבו ישמרו הדגימות והතוצאות, ורשאי הוא לקבוע ככלים לסטוגים שונים של בדיקות גנטיות ותוצאותיהן, בלבד שענין -
- (1) דגימת DNA מוזהה שנלקחה לצורכי טיפול רפואי לא יופרדו הפרטים המוזהרים מהדגימה;
- (2) דגימת DNA שנלקחה לצורכי מחקר ותוצאות בדיקה גנטית שנערכה לביביה, יופרדו הפרטים המוזהרים מהדגימה ומהתוצאות בדיקתה, אלא אם כן נתן הנבדק הסכמה בכתב לשמירה הדגימה או תוצאות בדיקתה, באופן מוזהה.
- (ג) לעניין סעיף קטן (ב)(2) יקבע המנהל, בהתאם להוראה המיעצת, נהלים לענין הפרדת הפרטים המוזהרים מדגימת DNA מוזהה, כמפורט לישות וລמטרות הממחקר.
- (ד) ככלים לפי סעיף זה יפורסם ברשומות.

16. נבדק רשאי להורות בכתב על מוחיקת הפרטים המוזהרים מדגימת DNA מוזהה שנלקחה או שתילקה ממנו או מתוצאה בדיקה גנטית שנערכה לביביה; מוחיקה כאמור, תעיטה באופן שלא יהיה ניתן לחזור ולזהות, בכל דרך שהיא, את הנבדק.

פרק ד': מסירת מידע גנטי

- 17.** המחויק מידע גנטי מזווה במאגר מידע כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות חייב ברישומו לפני החוק האמור, והוראות חוק הגנת הפרטיות יחולו בכל شأن בחוק זה והוראה אחרת לעניין הנדון.
- 18.** (א) אדם שהגיע אליו מידע גנטי הנוגע לנבדק, תוך מילוי תפקידו או במהלך עבורתו, ישמרו בסוד ולא יעשה בו כל שימוש, אלא אם כן קיבל את הסכמת הנבדק לכך, ולפיה:
- (ב) בעל רישיון, אחראי על מחקר, מטפל ומי שנוטן ייעוץ גנטי, מנהל מכון גנטי, מנהל מעבדה לבריקות גנטיות ומין שנותר חלק במחקר, ינקטו אמצעים סבירים הדרושים כדי להבטיח שעוברים הנתונים למורתם ישמרו על סודיות העניינים המובאים לידיעתם תוך מילוי תפקידם או במהלך עבודתם.
- 19.** בעל רישיון, אחראי על מחקר, מטפל ומי שנוטן ייעוץ גנטי, מנהל מכון גנטי ומנהל מעבדה לבריקות גנטיות רשאים למסור מידע גנטי לאחר, לפי הוראות סעיף 50 לחוק זכויות החוללה, למעט סעיף קטן (א)(ט) שבו, בשינויים המוחיבים.
- 20.** מטפל ומי שנוטן ייעוץ גנטי רשאי למסור מידע גנטי למטפל אחר או לאדם אחר הנוטן ייעוץ גנטי לצורך טיפול בקרוב של הנבדק אלא אם כן הודיעו הנבדק על התנגדותו לכך; על אף התנגדותו של הנבדק ניתן למסור את המידע למטפל אחר אם ועדת האתיקה, לאחר ששמעה את הנבדק, שוכנעה בכלל אלה:
- (1) מסירת המידע הגנטי אודות הנבדק נזוכה לשימירה על בראותו של קרוב או לשיפור בריאותו, וכן למניעת מוות, מחללה או נכות חמורה של אותו קרוב, לרבות קרוב שטרם נולד;
 - (2) מסירת המידע הגנטי היא הדרך היחידה להשיג את האמור בפסקה (1);
 - (3) החוויה של קרוב במסירת המידע הגנטי למטפלו עלולה על הנזק שייגרם לנבדק מסירת המידע הגנטי, או שניימוקיו של הנבדק לאי מסירת המידע למטפל שקרוב אינם סבירים, בנסיבות העניין.
- 21.** מסירת מידע גנטי לפי פרק זה לא תיעשה אלא במידה הנדרשת לצורך העניין, ותוך הימנענות מרבית מחשיפת והווטו של הנבדק.
- 22.** (א) לא יראו ויתור על סודיות רפואיות לגבי רשותה רפואי או מידע רפואי ויתור על סודיות כהסכמה למסירת מידע גנטי מזווה.
- (ב) הסכמה למסירת מידע גנטי תיעשה במפורש ובכתב.
- 23.** מי שמחזיק מידע גנטי או מאגר מידע גנטי רשאי למסור את המידע שבידיו למטרות מחקר שאושר בדיון, הוראה או פרסום בכתבואן מודיע, אם התקיימו אחד מآلhot:
- (1) המידע הגנטי מועבר بلا כל פרט מזווה;
 - (2) הנבדק נתן הסכמה בכתב למסירת המידע הגנטי; בפרסום לפי פסקה זו לא ייחסף כל פרט מזווה של הנבדק אלא אם כן הוא נתן הסכמה מפורשת לכך, מראש ובכתב.

פרק ה': קטין, חסוי ופסול דין

עריכת בדיקה
גנטית בקטין,
בחסוי או
בפסול דין

24. לא תיליך דגימת DNA מקטין שגילו פחות משעשרה שנים, מחסוי או מפסול דין, ולא תיערכ בה בדיקה גנטית, אלא אם כן נתן האחורי על הקטין, החסוי או פסול הדין הסכמה לכך בכתב ונתקיים אחד מהנתנים האלה:

- (1) התגלו אצל הקטין, החסוי או פסול הדין מממצאים המעידים על מחלה או מוגבלות שלצורך אבחונה נוספת נדרשת בדיקה גנטית;
- (2) הבדיקה דרושה לשם בירור בדבר קיומו של גן נשאות של מחלה או מוגבלות שעל פי הערכה רפואי סבירה אפשר למנעה, לדוחות את התפרצותה או לשפר או לפחות את מצבו של הקטין, החסוי או פסול הדין;
- (3) הבדיקה דרושה לצורכי אחת המטרות המפורשות בסעיף 27;
- (4) הבדיקה דרושה לצורכי מחקר שאושר כדין.

25. לא תיליך דגימת DNA מקטין שמלאו לו שש עשרה שנים ולא תיערכ בה בדיקה גנטית, אלא אם כן נתקימו כל אלה:

- (1) ניתן לקטין הסבר כאמור בסעיף 12 בנוכחות האחורי עלייה;
- (2) האחורי על הקטין והקטין נתנו את הסכמתם בכתב לkiemת הרגימה ולערכות הבדיקה.

הסכם של
קטין שמלאו לו
שש עשרה שנים

26. (א) בהסכם לkiemת דגימת DNA ולערכות בדיקה גנטית לצורך מחקר ייתן הקטין שמלאו לו שש עשרה שנים והאחורי עליו או האחורי על הקטין שטרם מלאו לו שש עשרה שנים, החסוי או פסול דין, הוראות לעניין שמירת הפרטים המזהים הפרדרחים או מחיקתם.

(ב) קטין שמלאו לו שמונה עשרה שנים רשאי לבטל, לטיג או לשנות את ההסכם שניתן או שניתנה לגביו באשר להשתתפותו במחקר בעת היותו קטין.

הוראות מיוחדות
לענין הסכמה
ופרטים מיוחדים

27. (א) לא תיליך דגימת DNA מקטין, מחסוי, או מפסול דין, שלא לצורכי הקטין, החסוי, או פסול דין בהתאם, ולא תיערכ בה בדיקה גנטית, אלא לאחת המטרות המפורשות להלן, ובאם נתן האחורי על הקטין, החסוי או פסול דין הסכמה לכך בכתב - מלאו לקטין שש עשרה שנים תינתן גם הסכמתו בכתב:

- (1) מציאת התאמה גנטית בין הקטין, החסוי או פסול הדין לבין אדם אחר לצורך טיפול במחלתו של אותו אדם;
- (2) בירור בדבר קיומו של גן נשאות למחלה או למוגבלות אצל קרוב של הקטין, החסוי או פסול דין שעל פי הערכה סבירה ניתן למנעה, לדוחות את התפרצותה או לשפר או לפחות את מצבו של קרובו לרובו שטרם נולד; והכל בלי לגרום נזק בריאותי או נפשי לקטין, לחסוי, או לפסל דין.
- (ב) ערכות בדיקה גנטית בחסוי או בפסול דין בעבר אחר, שאינו קרובו, טעונה אישורו של בית המשפט לענייני משפחה.
- (ג) שר המשפטים, באישור ועדת המדרע, יתakin תקנות בתוך תשעת חודשים מיום פרסוםו של חוק זה לעניין סדרי דין בהליכים לפי סעיף זה.

ערכות בדיקה
גנטית בקטין,
בחסוי או בפסול
דין בעבר בן
משפחה או
בעבור אחר

28. תוצאות בדיקה שנערכה לקטין, לחסוי או לפסל דין ימסרו לאחורי על הקטין, החסוי או פסול דין בלבד ובהתקיים אחד מ这几:

מיסורת תוצאות
בדיקה

- (1) התרברר כי הנבדק אינו נושא גן נשאות למחללה;
- (2) התרברר קיומה של מחלת, או גן נשאות למחללה, שבהערכה רפואית סבירה נראה שהתערבות או טיפול בשלב זה העשויה להביא למניעת המחלת, לדחיתת התפרצתה או לשיפור במצב הקטין, החסוי או פסול הדין; והכל בלי לגרום נזק בריאותי או נפשי לקטין, לחסוי או לפסול הדין.

פרק ו': מניעת הפליה

- 29.** (א) מעביר לא ידרוש מעורב או ממועמד לעובדה (בסעיף זה – עובר) מידע גנטי או בתעטוקה מנתעת הפליה לעבור בדיקה גנטית.
- (ב) דרש מעביר מעורב מידע גנטי או לעבור בדיקה גנטית, בגין להוראות סעיף (א), לא יפגע בעובר מלחמת סיורבו למסור מידע גנטי או לעורך בדיקה גנטית לענין קבלה לעובודה, קידום בעובודה, תנאי עבודה או פיטורים.
- (ג) לא יעשה מעביר שימוש במידע גנטי או בתוצאות של בדיקה גנטית של עובד לרבות לענין קבלה לעובודה, קידום בעובודה, תנאי עבודה או פיטורים.
- (ד) (1) לשם שמירה על בריאותו של העובד רשיי השר, בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה ובאישור ועדת המדריך, ועל אף הוראות סעיף קטן (א), לקבוע מקומות עבודה שבהם לצורך סוג עבודה מסוימים נחוצה בדיקה גנטית.
- (2) קבע השר כאמור בפסקה (1) ראשי מעביר, על אף הוראות סעיף קטן (א) לדריש ממועמד לעובדה, לאחר שהודיע לו שהתקבל לעובודה וטרם תחילת עבודתו, לעבור בדיקה גנטית שתיערך תוך שמירה מרבית על פרטיוותו; לאור תוצאות הבדיקה הגנטית שנערכתה ינקוט המעביר, ככל הניתן, בכל האמצעים הדרושים כדי לאפשר למועמד לעובדה לעבור באותו מקום עבודה, תוך שמירה על בריאותו.
- (3) בתקנות לפי פסקה (1) יכול שייקבעו הוראות לענין דרכי עירכתן של בדיקות גנטיות, דרכי השימוש בבדיקות הבדיקה הגנטית וכן לענין האמצעים הנדרשים להגנה על בריאות העובד.
- 30.** (א) בסעיף זה, "מבטח" – מבטח או טוכן ביטוח, כמשמעותם בחוק הפיקוח על עסקיו ביטוח, התשמ"א-1981⁹, או קופת חולים, כמשמעותה בחוק ביטוח בריאות ממלאתי, התשנ"ד-1994¹⁰.
- (ב) מבטח לא ישאל מבטח או ממועמד לכיטוח (להלן – מבטח) אם עבר בדיקה גנטית ולא יבקש מבטח תוצאות של בדיקה גנטית או לעבור בדיקה גנטית.
- (ג) נוסף על הוראות סעיף קטן (ב) לא יעשה מבטח שימוש במידע גנטי מזווה או בסירוב לו מידע כאמור, כדי לסרוב, לדחות או להנתנו את הכספי הביטוחי של אדם להגדיל או להקטין את שיעורו דמי הביטוח או להשפיע על תנאי הביטוח בדרך כלשהי.
- (ד) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), העיז מבטח לבנות חוזה ביטוח חיים, מחלת או נכות, בסכום העולה על הסכומים שקבע שר האוצר לכל ביטוח כאמור,

⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

¹⁰ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

רשיי המבטח לשאול את המבויטה אם עבר בדיקה גנטית לגבי מחלת שקבוע שר הבריות בשלוש השנים האחרונות לפני שהגיע את העתו והאם תוכזאותיה ידועות לך.

(2) התקיימו התנאים כאמור בפסקה (1), והציג המבויטה לפני המבטח את תוכזאות הבדיקה רשיי המבטח, על אף הוראות סעיף קטן (ג), לעשות שימוש, כאמור באותו סעיף קטן, במידע הגנטי שנמסר לך.

(3) הוראות פסקאות (1) ו(2) לא יהולו על אדם המבקש לבוח את עצמו בביטחון חיים כתנאי למשכנתא שנרשמה על נכס מגורים שבבעלותו למטרת רכישת נכס המגורים כאמור.

(ה) מבטח שקיבל מידע גנטי כאמור בסעיף קטן (ד), לא יעבירו לאחר והשימוש שיעשה במידע יהיה אך ורק לצורך כריתת חוות הביטוח לשומו נמסר המידע ויחולו עליו הוראות סעיף 19, בשינויים המחויבים.

(ו) תקנות לפי סעיף זה יתקנו באישור הוועדה.

פרק ז': שימוש במידע גנטי על ידי רשות הביטוח ורשות אכיפת החוק

31. פרק זה –

"גוף ציבורי" – כהגדרתו בסעיף 23 לחוק הגנת הפרטויות הפעול לאחת המטרות האמורות בסעיף (א);

"רשות אכיפת החוק" – משטרת ישראל, רשות הטבע והגנים, המרכז הלאומי לדפוסה משפטית, וכל גוף אחר שקבע שר המשפטים בצו;

"רשות הביטוח" – צבא הגנה לישראל וכל גוף אחר שקבע שר המשפטים בצו;
"שימוש" – בדיקה גנטית, וכן כל פעולה המותרת לפי דין למטרות האמורות בסעיף (א) ולרובות כל פעולה המותרת ביחס לחומר חקירה כמשמעותו בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסף מושלב], התשמ"ב-1982.¹¹

שימוש בדגימת DNA ובתוצאות
בדיקות גנטית

32. (א) רשות הביטוח וכן רשות אכיפת החוק רשויות לעשות שימוש בדגימת DNA הנמצאת בידייהם כדי דין למטרות אלה בלבד:

(1) לצורך זיהוי בהליך פלילי, בחקירה פלילתית, לפענוח עבירות או למניעתן, לצורך גילוי עבריין ותחפיסטם לרבות לצורך העמלה דין על כל הכרוך בכך (להלן – הлик פלילי);

(2) לצורך אישור מירע מודיעיני ומניעת פגיעה בביטחון המדינה;

(3) לצורך זיהוי אלמוניים וגופות או לאיתור ולזיהוי נפטרים, חללים, נעדרים או שביים;

(4) לצורך מחקר בקשר למטרות האמורות בפסקאות (1) עד (3);

(5) לצורך מחקר אחר שאושר כדין ואך ורק בהסכמה הנבדק בכתב.

(ב) רשות הביטוח ורשות אכיפת החוק רשויות להעביר תוכזאות של בדיקה גנטית שנערכה לפי סעיף קטן (א) ללא העברת דגימת ה-DNA לידי גופ ציבורי אחר לשימושו במסגרת מילוי תפקידו.

¹¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 143.

33. הוראות פרק זה יחולו גם על תוצאות בדיקה גנטית שלא נערכה על ידי רשות הביטחון ורשות אכיפת החוק אלא החקלה עצמן כ דין.

34. דגימת DNA או תוצאות בדיקה גנטית ישמרו בידי רשות הביטחון ורשות אכיפת החוק בדרך שתבטיח את סודיותן.

35. (א) על מאגר מידע המכיל תוצאות בדיקות גנטיות המוחזק בידי רשות הביטחון ורשות אכיפת החוק יחולו הוראות חוק הגנת הפרטויות.

(ב) דין ורשות הביטחון ורשות אכיפת החוק כדין רשות ביטחון בחוק הגנת הפרטויות.

36. השם יקבע תקנות לביצוע פרק זה –

(1) לעניין רשות הביטחון בהתייעצות עם שר הביטחון;

(2) לעניין רשות אכיפת החוק בהתייעצות עם המשר לביטחון הפנים.

37. (א) על נטילת דגימת DNA ושימוש בה, שימוש בתוצאות של בדיקה גנטית, עריכת בדיקה גנטית, שמיות DNA ושמיota תוצאות של בדיקה גנטית לצורכי המטרות האמורויות בסעיף 32, לא יחולו הוראות חוק זה ויחולו הוראות פרק זה בלבד.

(ב) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכיות רשות הביטחון ורשות אכיפת החוק לפי כל דין.

פרק ח': עונשין

38. (א) העשויה אחת מלאה, דין – מסר חמיש שנים או קנס פי חמישה מהकנס הקבוע בעבירות בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין:

(1) מגלה או מוסר מידע או עושה בו שימוש בגין ההוראות סעיף 18(א) או בגין ההוראות סעיפים 19, 20, 21, 22 או 23;

(2) אינו נוקט אמצעים סבירים לשימירה על סודיות בגין ההוראות סעיף 18(ב);

(3) לוקח דגימת DNA מקטין שגילה פחות מש עשרה שנים, מחסוי או מפסול דין או עורך בה בדיקה גנטית בגין ההוראות סעיפים 24 ו-26;

(4) לוקח דגימת DNA מקטין שמלאו לו שש עשרה שנים או עורך בדיקה גנטית בגין ההוראות סעיפים 25 ו-26;

(5) לוקח דגימת DNA מקטין, מחסוי או מפסול דין שלא לצורך ושלא לאחת המטרות המפורטים בסעיף 27 או בגין ההוראות אותו סעיף;

(6) אינו מוסר תוצאות בדיקה שנערכה לקטין, לחסוי או לפסול דין בהתאם להוראות סעיף 28 או מוסר תוצאות בדיקה כאמור בגין לאותן ההוראות.

(ב) מי שעוסק בבדיקות גנטיות ללא רישיון או שלא בהתאם לתנאייו, דין – מסר שנתיים או קנס פי ארבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

(ג) העשויה אחת מלאה, דין – מסר שנה או קנס פי שלושה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין:

(1) עורך בדיקה גנטית להורות שלא לפי צו של בית המשפט בהתאם להוראות סעיף 3(ד);

- (2) אינו מוסר תוצאות בדיקה גנטית בהתאם להוראות סעיף 14(א) או (ב) או מסווג כאמור בניגוד להוראות אותן סעיפים קטנים;
- (3) אינו נותן ייעוץ גנטי והסביר בהתאם להוראות סעיפים 10 ו-14(ג) או נותן ייעוץ והסביר כאמור בניגוד להוראות אותן סעיפים;
- (4) אינו שומר דגימת DNA מזוהה ותוצאות בדיקה גנטית שנערכה לגבייה בגין כללים שנקבעו לפי סעיף 15;
- (5) אינו מוחק פרטיים מזהים של נבדק בגין להוראותיו או להוראות סעיף 16;
- (6) אינו מודיע למנהל על ההחלטה פועלות בהתאם להוראות סעיף 43 או אינו פועל בהתאם להוראות אותו סעיף או הוראות המנהל לפי סעיף 6(ד).
- (ד) העושה אחת מלאה, דינו – מסר שנה או קנס פי שישה מן הנקודות בסעיף 6(א)(4) לחוק העונשין:
- (1) דורש מעובד או ממעודד לעובדה מידע גנטי או דורש ממנו לעבור בדיקה גנטית בגין הוראות סעיף 29(א) או בגין הוראות לפי סעיף 29(ד);
 - (2) פוגע בעובד לעניין קבלה לעובדה, קידום בעובדה, תנאי עבודה או פיטורים בשל סיורבו למוסר מידע גנטי או לעורק בבדיקה גנטית בגין הוראות סעיף 29(ב);
 - (3) עושה שימוש במידע גנטי או בתוצאות של בדיקה גנטית לעניין קבלה לעובדה, קידום בעובדה, תנאי עבודה או פיטורים בגין הוראות סעיף 29(ג);
 - (4) אינו נוקט את האמצעים הדורשים כדי לאפשר למועמד לעובדה לעבוד במקום העבודה תוך שמירה על בריאותו בגין הוראות סעיף 29(ד)(2) סיפה;
 - (5) שואל מבוטח אם עבר בדיקה גנטית או מבקש ממボטח תוצאות של בדיקה גנטית או מבקש ממנו לעבור בדיקה גנטית בגין הוראות סעיף 30(ב) או (ד);
 - (6) עושה שימוש במידע גנטי מזוהה או בסירוב של אדם למסור לו מידע בגין הוראות סעיף 30(ג);
- (7) מעביר מידע גנטי לאחר בגין הוראות סעיף 30(ה).

39. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפתח ולעשווות כל שנחנן למינעת עבירות לפי סעיף 38 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפרט הוראה זו, דינו – מסר ושישה חורדים או כאמור בסעיף 6(א)(3) לחוק העונשין; לעניין זה, "נושא משרה" – דיקטטור, מנהל כלאי שותף פעיל או בעל תפקיד אחר בתאגיד, האחראי מטעם התאגיד על התהומות שבו נועברה העבירה.

אחריות נושא
משרה בתאגיד,
ומעסיק

(ב) נועברה עבירה לפי סעיף 38 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא המשרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קען (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שנייתן כדי למלא את חובתו.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחייבים, גם על עסקיק לעניין עבירות לפי סעיף 38 הנעברות בידי עובד מעובדיו.

פרק ט': הוראות שונות

40. הערכה המיעצת תukoּב אחר התפתחות הרפואה, המרע והביוטכנולוגיה בתחום המידע הגנטי תגישי לשר, מרדי שנה, דין וחשבון, תיעץ לשר בעניינים אלה, וכן תמליץ לשר בדבר הצורך בהתאם ובשינוי של חוק זה, לאור התפתחויות האמורויות והמידע הנובע מפרויקט מחקר גנים האדם.
41. המפקח על הביטוח יגיש מדי שנה דין וחשבון לשר האוצר על התפתחויות בשוק הביטוח העולמי לאור התפתחות המחקר הגנטי לעניין הוראות סעיף 3.
42. בכל מקום בחוק זה, שבו נקבעו הוראות לעניין הסכמה מודעת, מסירת מידע לנבדק, מתן הסבר וייעוץ גנטי ומtran הוראות על ידי נבדק, רשאי הנבדק למנות בא כוח, לעניין מעניינים אלה, בדרך הקבועה לפי הוראת סעיף 16 לחוק זכויות החולה ובהתאם לחנאים הקבועים לפי הסעיף האמור.
43. הפסיק בעל רישיון את פעילותו או שהוא עומד להפסיק יהודיע על כך למנהל בהקדם האפשרי ולא יותר משלשים ימים לפני موعد הפסקת הפעילות, ויבירר את דגימות ה-DNA שברשותו ואת תוכנות הבדיקות הגנטיות על פי הוראות המנהל, כאמור בסעיף (ד).
44. (א) השר ממנה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת המרע לתקן תקנות לביצועו.
(ב) תקנות ראשונות לפי חוק זה יוגשו לעדרה בתוך תשעה חודשים מיום פרסוםו.
45. הוראות חוק זה באות להוספה על הוראות כל דין ולא לגרוע מהן, וזאת ככל שלא נקבעו לעניין הנדרן הוראות מיוחדות בחוק זה.

פרק י': תיקונים עקיפים

- תיקון חוק שוויון
ההזרמיות
בעבודה
46. בחוק שוויון ההזרמיות בעבודה, התשמ"ח-1988¹² –
(1) בסעיף 15, בסופו יבוא:
“(ג) העובר על הוראות סעיף 29 לחוק מירע גנטי, התשס"א-2000, דין העונש הקבוע בסעיף 38(ד) בחוק האמור.”;
- (2) אחרי סעיף 20 יבוא:
“הרחבת תחולת 20א. הוראות חוק זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם על הפרת הוראות לפי סעיף 29 לחוק מירע גנטי, התשס"א-2000, ויראו הפרת הוראות אלה בהפרת סעיף 2 לחוק זה.”
- תיקון חוק
בית הדין לעבורה
47. בחוק בית הדין לעבורה, התשכ"ט-1969¹³, בתוספת השנה, בסופה יבוא:
“סעיף 29 לחוק מירע גנטי, התשס"א-2000.”

פרק י"א: תחיליה, תחולת, הוראות מעבר והוראת שעה

48. תחילתו של חוק זה, שנה מיום פרסוםו.

¹² ס"ח התשמ"ח, עמ' 38.
¹³ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

49. (א) מי שערב פרסומו של חוק זה עוסק בمراجعة בדיקות גנטיות או במתן ייעוץ גנטי, יהיה רשאי להמשיך בעיסוק האמור למשך שניםיים נוספות מיום תחילתו של חוק זה.

(ב) נלקחה מביך דגימת DNA מזוהה לפני תחילתו של חוק זה, ניתן לעורך בה מחקר ובלבור שהופרדו ממנה הפרטיהם המוחאים, בכל דרך שהיא, והווראות החוק לעניין קבלת הסכמה מדעת לא יחולו על דגימה זו, אלא אם כן נתן הנבדק, בעת מתן הסכמה לו לקליטת הדגימה הווראה אחרת, ובלבור שהופרדו ממנה, בכל דרך שהיא, הפרטיהם המוחאים.

50. חוק זה יחול גם על המדינה, ואולם, לעניין רשות הביטחון ורשותות אכיפת החוק, יחולו הווראות פרק ז' בלבד.

51. תוקפו של סעיף סז(ג), שלוש שנים מיום פרסוםו של חוק זה.

תחולא

הוראת שעה

רוני מילוא
שר הבריאות

אהוד ברק
ראש הממשלה

אברהם בورو^ג
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

חוק חובת דיווח בדבר הנזקים הבריאותיים הנגרמים מעישון מוציאי טבק, התשס"א-2000*

הגדירות

"מוציאי טבק" – כהגדורותם בחוק הגבלת הפרסוםת למוציאי טבק לעישון, התשמ"ג-1983;
"הוועדה" – ועדת העבודה הרוואה והבריאות של הכנסת;
"השר" – שר הבריאות.

2. (א) השר ימסור לכנסת, אחת לשנה, נתונים ופרטים אחרים (להלן – נתונים) בדבר עישון מוציאי טבק כאמור בסעיף קטן (ב).

דיווחה

(ב) ואלה הנתונים:

(1) אחוז המשנים מכלל האוכלוסייה;

(2) מספר המשנים בכל קבוצת גיל, בקרב הנוער, ובקרב גברים ונשים;

(3) אחוז המשנים בעקב הגנה לישראל, בקרב העולים החדשניים לפי ארונות מוציאם, במגזר העברי והדרורי ובמגזר החורי, וכן במקומות עבודה ובמגזרים שונים אחרים כפי שייחילט;

(4) פעילות משרד הבריאות בתחום מניעת העישון ונזקיו, לרבות פעולות הסברה בכלל התקשורות או ברכבים אחרים, פעילות חינוכית וכל פעולה אחרת שעשה;

(5) חקיקה, שטרם הושלמה, שמטרתה מניעת העישון או עצומו, או מניעת הנזק מעישון ללא מעשנים, והסיבות לאי-השלמתה;

* נתקבל בכנסת ביום כ"ב בכסלו התשס"א (19 בדצמבר 2000); העתת החוק ורבי הטבר פורסמו בהצעת חוק 33, 277, מיום י"ב בכסלו התשנ"ט (1 בדצמבר 1998) עמ' 192.

¹ ס"ח התשמ"ג, עמ' 38.